

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla dr.Háry Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek dr.Csókási Zsófia ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Zala Megyei Bíróság előtt folyamatba tett perében Zalaegerszegen, 2009.évi november hó 19.napján 5.P.20.533/2008/21.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 22.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyúttal kötelezte a felperest, tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 480.000 Ft perköltséget.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes az "A" Zrt.-vel 2006.április 26.napján kötött adásvételi szerződésben vállalta, hogy 2006.november 20-ig 3.400 tonna magyar takarmánykukoricát szállít 23.500 forintos tonnánkénti egységáron. E szerződés teljesítése érdekében a felperes 2006.április 21.napján adásvételi szerződést kötött az alperessel. E szerződés szerint az alperes 2006.november 25.napjáig vállalta, hogy 1200 tonna takarmánykukoricát szállít a felperesnek, 23.500 forint + ÁFA/tonna egységáron. A szerződéskötések célja a felperes által üzemeltetett szárító üzem folyamatos működésének biztosítása volt.

Az elsőfokú bíróság a felek egyező előadására figyelemmel megállapította, hogy a 2006.november 25.-i szerződésben meghatározott mennyiség szárított kukoricára vonatkozott.

Ugyancsak a felek egyező előadása alapján rögzítette, hogy az alperes a szerződésben írtak ellenére 970 tonna szárított kukoricát nem szállított le a felperes részére, aki a hiányzó mennyiséget 29.000 forint/tonna egységáron szerezte be. A felperest a fedezeti vásárlás miatt 5.335.000 forint kár érte.

A megyei bíróság a peres felek egyező nyilatkozata alapján rögzítette, hogy az alperes a felperes felszólítására önként megfizetett 3.987.201 forint meghiúsulási kötbért. A

felperesnek a száritási költségek levonását követően 1.359.000 forintos tartozása állt fenn az alperes által leszállított kukoricával kapcsolatban.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnek az a kereseti kérelme, mely szerint az alperes által le nem szállított mennyiséget a szabad piacon 31.000 forint/tonna egységaron értékesíthette volna, és így őt tonnánként 2.000 forint/tonna kár érte, nem alapos. A megyei bíróság rámutatott: a felperes ugyanazon szerződésben rögzített mennyiséggel kapcsolatban nem hivatkozhat egyidejűleg fedezeti vételre, valamint a szabad piaci értékesítés kapcsán elmaradt haszonra. Az elsőfokú bíróság - utalva a felperes és az "A" Zrt. között létrejött szerződésre - a peres felek tárgyaláson tett nyilatkozata alapján azt állapította meg, hogy a felperest a fedezeti vétel folytán érte kár.

A felperes amortizációs költség megtérítésére irányuló kereseti kérelmével kapcsolatban a megyei bíróság rögzítette, hogy e kérelmét a felperes nem tartotta fenn. Ezt meghaladóan kifejtette, hogy az e címen érvényesített kárigény sem alapos, mert az nincs közvetlen ok-okozati összefüggésben az alperes szerződésszegő magatartásával. Az elsőfokú bíróság e körben elfogadta az alperes azon védekezését, mely szerint a felperes legfeljebb az elmaradt száritás költségeit kérhette volna alappal az alperestől, de e címen kereseti kérelmet egyáltalán nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a fedezeti vétellel összefüggésben keletkezett felperesi kártérítési igénnyel szemben elszámolta az alperes által megfizetett kötbért. Ezt meghaladóan alaposnak találta az alperes beszámítási kifogását nem vitatottan fennálló vételár követelés vonatkozásában. Mivel a felperes kára a megfizetett kötbérrel és a beszámítással megtérült, az elsőfokú bíróság érdemben nem vizsgálta az alperes további - részben a felperes hibás szaktanácsadására, részben a felperes túlszámlázására alapított - beszámítási kifogásait.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, az alperes 3.000.000 forint összegben és az ehhez képest megállapított első- és másodfokú perköltségben való marasztalását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalásának mellőzését kérte.

Fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a Ptk.318.§./1/ bekezdése alapján a szerződésszegéssel okozott kár esetén kártérítés mérséklésének nincs helye. Álláspontja szerint az kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az alperes a teljesítés megtagadásával a felperesnek jelentős kárt okozott.

Hivatkozott arra, hogy az alperes 1034 tonna kukoricát mulasztott el beszállítani a felperesnek, ezt a mennyiséget a felperes 31.000 forint + ÁFA tonnánkénti egységaron tudta volna értékesíteni. Utalt arra, hogy az alperes 2007. januárjáig nem mondta fel a perbeli szerződést, így nem lehetett biztos abban, hogy teljesítésre nem kerül sor. Hangsúlyozta, az alperes az elsőfokú eljárás során nem vitatta, hogy a perbeli időszakban a kukorica szabad piaci ára elérte a 31.000 forint/tonna értéket. Az amortizációs költségekkel kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az alperes által okozott kár 1.034.000 forint. Erre tekintettel az elmaradt vagyoni előny címén a felperest 1.965.272 forint kártérítés illeti meg.

Fellebbezésében támadta az elsőfokú ítélet indokolásának azon megállapítását, mely szerint a fedezeti vétellel összefüggésben érvényesített kárigény kizárja, hogy az alperes elmaradt haszon címén is kártérítésre legyen kötelezhető.

Álláspontja szerint az alperes a perbeli szerződésben nyers kukorica szállítására vállalt kötelezettséget, így az elmaradt szállításra eső terményszállító amortizációs költségeinek az alperesi mulasztás miatt elmaradt bevételi fedezetétől a felperes jogalap nélkül esett el. Az így felmerült 1.034.000 Ft kárt az alperes köteles megtéríteni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

Rámutatott: az elsőfokú eljárás során a peres felek egyező előadást tettek arra nézve, hogy a szerződés szerinti mennyiség szárított kukoricára értendő, és egyezően nyilatkoztak arra is, hogy az alperes elmaradása 970 tonna volt. Álláspontja szerint a fellebbezésből nem állapítható meg, hogy számszakilag miből adódik a felperes 1.965.272 forintos követelése.

Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárás során a felperesi ügyvezető személyesen akként nyilatkozott, a felperes raktára tele volt kukoricával, így az "A" Zrt. felé a felhalmozott szabad készletből pótolta a hiányzó mennyiséget. A felperest a fedezeti vétellel kapcsolatban ért kár a felek egyező előadása alapján volt csak megállapítható, ez azonban egyúttal azt is jelenti, elmaradt haszonra a felperes alappal nem tarthat igényt. Álláspontja szerint a felperes az elsőfokú eljárás során nem bizonyította a kukorica szabad piaci árát, és azt sem, hogy a fedezeti vásárlásból pótolta mennyiséget a szabad piacon tudta volna értékesíteni. Utalt arra, hogy a felperes ezzel kapcsolatos előadása a másodfokú eljárásban a Pp.235.§./1/ bekezdése alapján figyelembe nem vehető.

Az amortizációs költséget illetően kifejtette, hogy az lényegében értékcsökkenési leírás, így a polgári jogi fogalomkörön belül kártérítésként nem értelmezhető. Az amortizáció a felperesnél ugyanakkora mértékű akkor is, ha az alperes a szükséges mennyiséget beszállítja és abban az esetben is, ha a felperes a szárító üzemet egyáltalán nem üzemelteti. Előadta, hogy a fellebbezésben megjelölt részösszegek együttesen sem adják ki a fellebbezésben megjelölt 3.000.000 forintos kártérítési igényt.

Rámutatott, hogy a felperes annak ellenére számol ÁFÁ-val növelt összegekkel, hogy a kártérítésnek nincs forgalmi adótartama. Hivatkozott arra, hogy a fellebbezésben foglaltak a Pp.247.§-ában írtakra tekintettel meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősülnek.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás annyiban szorul pontosításra, hogy az ítélet második oldalán írtaktól eltérően a peres felek nem 12 tonna, hanem 1200 tonna takarmánykukoricára szerződtek 2006.április 21-én.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a 2006.április 21.-i szerződés 2.pontjában a felek 20 %-os mértékű meghiúsulási kötbért kötöttek ki, amely a meghiúsulást követő 8 napon belül volt fizetendő.

Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítélete az érdemi felülbírálatra alkalmas.

Az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött a felperesi kereseti kérelem elutasításáról.

Előrebocsátja az ítéletábra, az elsőfokú ítélet tévesen tartalmazza, hogy a felperes leszállított kereseti kérelmében 7.335.000 forint kártérítésre és ezen összeg után 2006.november 25.napjától járó kamatokra tartott igényt az alperestől. A felperes kereseti kérelmében a fedezeti vétellel felmerült kár bruttó 7.196.640 forint, valamint ezen összegnek 2006. november 25.napjától járó kamatok megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A keresetlevél ezt meghaladóan más petitumot nem tartalmaz, bár kétségtelen, hogy a felperes hivatkozott arra, hogy az alperes további kártérítési kötelezettsége lenne megállapítható 1.757.800 forint + ÁFA erejéig elmaradt haszon, 1.034.000 forint + ÁFA erejéig amortizációs költség címén. A keresetlevélben a felperes utalt arra is, hogy a le nem szállított mennyiség után az alperesnek 4.859.800 forint + ÁFA megvásárlási kötbér fizetési kötelezettsége áll fenn.

A felperes kereseti kérelmét a 11.sorszám alatti beadványban akként módosította, hogy fedezeti vétel címén 5.343.998 forintra, elmaradt vagyoni előny címén 1.943.272 forintra, amortizációs költség címén 1.136.814 forintra tartott igényt. A 11.sorszám alatti felperesi beadványban ismertetett elszámolás szerint a felperes bruttó kárigénye 10.108.901 forint, amelyből levonandó az alperes által nem vitatottan már teljesített 3.987.201 forint kötbér, valamint az alperest megillető, a felperes részéről még nem teljesített 1.359.582 forintos vételár, így az alperes tartozása összesen 4.762.117 forint.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása iratellenesen tartalmazza, hogy a 16.sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben a felperes az amortizációs költség iránti igényét már nem tartotta fenn.

Tekintettel arra, hogy a 11.sorszám alatti beadványt követően a 15.sorszám alatti felperesi iratban, illetőleg a 16.sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben és a 19.sorszám alatti előkészítő iratban a felperes keresetét már nem módosította az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes leszállított kereseti kérelme 7.335.000 forint és ezen összeg után 2006.november 25.napjától járó törvényes kamatok megfizetésére irányult.

A másodfokú eljárásban a keresetet a Pp.247.§./1/ bekezdés a-c/pontjaiban írtakat kivéve nem lehet. Tekintettel arra, hogy az amortizációs költség iránti igényét a felperes az elsőfokú eljárásban mindvégig fenntartotta, e kereseti kérelmétől nem állt el. Az alperes alaptalanul hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a felperes fellebbezésében foglaltak a Pp.247.§./1/ bekezdése szerinti nem megengedett keresetváltoztatásnak minősülnek.

A Pp.235.§./1/ bekezdése szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény, vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a 16.sorszám alatti jegyzőkönyvben a felek egyezően nyilatkoztak arra nézve, a közöttük létrejött szerződésben meghatározott mennyiség száritott kukoricára vonatkozott és az alperes 970 tonnányi mennyiséggel maradt adós a felperes felé. Ezért a Pp.235.§./1/ bekezdésében megfogalmazott jogszabály tilalomba ütközik az a másodfokú eljárásban tett felperesi előadás, mely szerint

az alperes nyers kukorica szállítására vállalt kötelezettséget és az általa le nem szállított mennyiség 1034 tonna.

Az elsőfokú bíróság a Pp.163.§./2/ bekezdése alapján helytállóan állapította meg, hogy a szerződés száritott kukorica mennyiségre vonatkozott, és az alperes 970 tonnát mulasztott el leszállítani a felperesnek. Helytálló a megyei bíróság jogi következtetése, mely szerint szerződésszegő magatartásáért az alperes - a Ptk. 312.§-ában és 313.§-ában írtakra figyelemmel - a Ptk. 318.§ (1) bekezdés és a Ptk. 339.§ (1) bekezdés alapján kártérítési felelősséggel tartozik.

Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes ugyanazon mennyiséggel kapcsolatban nem érvényesíthet egyidejűleg kártérítési igényt fedezeti vétel, illetőleg elmaradt haszon címén. Az elsőfokú bíróság a peres felek 16.sorszám alatti jegyzőkönyvben rögzített egyező nyilatkozataira figyelemmel helytállóan jutott arra a jogi következtetésre, hogy a felperes követelése a fedezeti vétel jogcímén előterjesztett kárigény vonatkozásában alapos.

Az amortizációs költséggel kapcsolatban az elsőfokú bíróság ugyan tévesen állapította meg, hogy e címen a felperes kereseti követelését nem tartotta fenn, de tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet indokolása e kárigénnyel kapcsolatban is érdemi indokolást tartalmaz az elsőfokú bíróság eljárási szabályszegése nem indokolja az ítélet hatályon kívül helyezését.

Helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában, hogy a felperesnél felmerült amortizációs költség nincs közvetlen ok-okozati összefüggésben az alperes szerződésszegő magatartásával. Az amortizációs költség számviteli fogalom, amely egyrészt többféle módon számolható el, másrészt ezen elszámolás alapján nem az alperes jogellenes magatartására tekintettel, hanem a felperes eszköz beszerzéseire figyelemmel történik. Helytállóan hivatkozott ezért fellebbezési ellenkérelmében az alperes arra, hogy az amortizációs költség a polgári jog fogalomkörén belül kárként nem értelmezhető.

Mindezek alapján szükségtelen az amortizációs költségekre szakértő kirendelése, ezért az ítéltábla a felperes fellebbezésében előterjesztett bizonyítási indítványt elutasította.

Az elsőfokú bíróság érdemben helyesen állapította meg, hogy a peres felek egyező előadása alapján a felperest fedezeti vétel címén összesen 5.335.000 forint kár érte, ami a nem vitatottan az alperes által már teljesített megghiúsulási kötbérrel és az alperesnek nem vitatottan a felperes felé fennálló követelése beszámításával megtérült.

Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp.239.§. és a Pp.78.§./1/ bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségei megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj ÁFÁ-t is magában foglaló összegét a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítéltábla a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./1/, /2/, /5/ és /6/ bekezdése alapján állapította meg.

Győr, 2010.évi december hó 9.napján

Dr.Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr.Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró